

Gustav Strniša:

Harmonikar Binček

Deček se ne naveliča iskati. Vedno hodi okoli jame in opreza. V vsako razpoko vtakne roko in skuša skozi. Naposled prileze na polico, a kaj ko mora takoj nazaj, da se javi svojemu mrkemu čuvaju. Nato se spet požene na njo in jo ogleduje ter opazi v bližini na drugi strani strmo komaj vidno stezo. Ko se drugič vrne iz brloga, se požene takoj na stezo, ter prispe po nji do nizkega predora po katerem teče voda. Spomni se, da bi ga Drsa tu ne dobil tako hitro. Morda bi se dalo tod pobeogniti, mu vznikne misel in napije se hladne studenčnice, nakar hiti ob viru dalje. Utrujen je in bled ko pride globlje in globlje.

Hipoma obstane. Svoje harmonike nima pri sebi. Takoj se obrne in zleti na moč nazaj.

Kuhar že stoji pred jamo. Ko ga zagleda, se zareže in se vrne v brlog.

Deček je zelo upehan. Vleže se na mah, se nekoliko odahne in povžije kos pečenegá janca, ki mu ga Drsa ponudi.

Spet se napoti iz votline.

Kuhar ga ne gleda ker pristavlja juho, a čuje ga in že zarenči:

»Ne vem zakaj danes samo okoli laziš? Glej, da se čez deset minut spet vrneš! Menda ne iščeš kakega izhoda iz te zagate?«

Binček ne odgovori. Ko vstopi iz votline, vidi da se je jelo mračiti. Premisli si in obsedi mirno pred vhodom.

Razbojnikov še ni od nobene strani. Mladi godec se zadolgočasi, vzame harmoniko in prične igrati. Počasi svira dolgo žalostno pesem, da se stari Drsa kar ujezi:

»Zaigraj veselo in poskočno, sicer te osmodim s šibo, da boš kar zavriškal! Kaj bi bil človek cmerav in meh-

kužno ginjen! Žalosti je že itak več ko preveč na svetu!«

Binček ga pogleda s svojimi odkritosrčnimi očmi, pokima in že se oglasi vesela pesem.

Tolovaji se vračajo z ropa. Ko začujejo poskočnico, jih objame razposajenost. Kakor paglavci prično poskakovati in kar priplesajo s svojim plenom v jamo. Harmonika jih razvedri, da se otresejo črnih misli, da pozabijo svoje strahotno življenje in se trenutno brezskrbno počutijo, saj jim sicer večkrat plešejo v spominu sence mrtvih, ki so jih umorili.

Med zvokom harmonike privlečejo naropano blago k ognju, ga pregledujejo, prešttevajo denar in čakajo, da ga Teleban razdeli.

Naposled prično piti.

Binček spet igra. Dobro je večerjal in obraz mu zardeva zdravja, čeprav je potreben počitka. Pijače se spet ni dotaknil. Ne mara je in roparji ga ne silijo, saj si ga sami radi privoščijo in preje ga jim zmanjka preden ga je preveč za njihova žejna grla.

Kako je vse živahno!

Glavar prisede k Binčku in se mu prične laskati, kar dečku ne ugaja. Kar zboji se kosmatega Telebana in nekaj hudega sluti, a sam ne ve kaj. Pa mu tolovaj zaupa:

»Jutri imamo daljšo pot. Vrnemo se šele čez nekaj dni. Potem te vzamem s seboj. Skozi visoko okno boš zlezal in nam odprl vežna vrata neke hiše, ki so vedno zaprta samo z debelim zapahom. Sami smo že poskušali, pa nismo dovolj vitki, smo pač že prestaril. Ti pa le slušaj in dobro ti bo! Privaditi se moraš, da boš nam enak, junak od pete do vrha! Ha, ha, ha!«

Binček se smeje in kima, saj ne sme pokazati strahu, ne nejevolje. Oči se

smejejo, a srce krvavi, ko mu glavar pripoveduje.

»I kje bomo pa vlomili? vpraša naposled deček.

»Pri starem Škrgi.«

In mladi godec se spomni na bogatega skopuha, ki ima hišo na samoti. Tudi on ga pozna, saj je njegovega očeta naviral in mu posojal denar na visoke obresti, da se ga je le tegoboma otresel. Zaskoči ga misel, da bi razbojnikom pomagal in se maščeval nad Škrgo, saj mu trenutno skoraj privošči nesrečo. Kmalu pa se otrese takih misli ko se spomni kako so tolovaji divji, kako ubijajo in uganjajo grozodejstva.

Roparji to noč še posebno pijejo. Privlekli so s seboj dva soda vina, ki ga zdaj žlampajo kakor za stavo ter se pogovarjajo take stvari, ki jih deček ne razume, se mu smejejo in ga sujejo v bok.

Šele proti jutru zaspe drug za drugim. Vsi so pijani, še kuhar si ga je privoščil čez mero, čeprav je bil sicer dokaj zmeren. Zaspal je poleg Binčka, ki je ostal buden, čeprav so mu silile veke skupaj, da se je komaj premagoval.

Ko tolovaji globoko spe, se godec počasi dvigne, vzame harmoniko in se napoti iz votline. Pozdravi ga mesečina, ki obseva strmo steno, katero deček že dobro pozna.

Srečno prilze že dokaj daleč. Na vzhodu se že dani. Ozre se v nebo in trenutno pozabi na svojo tovarišico, ki tisti hip žalostno zavpili.

»Izdala si me! vzdihne mladec, ki se tako prestraši, da pade skoraj vznak. Divje stisne zobe in prisluhne. Vse ostane tiho. Razbojniki niso začuli glasu harmonike, ki je zadonela.

Binček je kmalu pri studencu in že leze ob strugi, kjer mora naposled po vseh štirih dalje.

Počasi dospe do druge stene, kjer razočaran obstane. Mar je bil njegov trud zaman? Dvigne se po nji in vidi kako ozek pas mesečine nekje prodira skozi široko razpoko. Dotiplje se do nje, se nekoliko dvigne in pršpe na nizko polico. Ko se spusti po nji, začuden zagleda pod seboj ravno poljsko pot. Tedaj opazi, da ima noge razprskane in krvave, a vesel je in ra-

dostno hiti po poljski stezi ter zgine v grmovju.

Še in še misli na divjega Telebana, ki mu je ušel. Da, dokler je moral roparjem igrati na harmoniko, je že bilo! Da bi pa sam postal tolovaj, tisto pa nikoli ne! Bil je pripravljen na vse in bi bil raje umrl, kakor postal njim enak!

Tisti dan predrami skopuha Škrgo zveneči klic dečka, ki stoji pred hišo ter mu bled in utrujen pripoveduje, kaj so sklenili tolovaji.

»Čigav si vendar? poizveduje starec.

Ko mu Binček pove, kdo je, se popraska za ušesom in ginjenje mu zasije v očeh, ki pa se takoj skrije. Nekaj časa cinca in mrmra, naposled ga smehljuje potreplja po ramí:

»Pojdíva v hišo, fantič moj!«

Zdaj mu mora Binček povedati podrobno vse od kraja.

Starec kima, mrgodi obraz in se smeje:

»Čakaj! Zdaj se boš najprvo najedel in pošteno naspal. Potem pa pojdeva v mesto. Tolovajev danes še ne bo!«

Harmonikarček je zadovoljen. Ko se nasiti, se vleže in takoj zaspí kakor ubit, saj ni vso noč zatisnil očesa. Tako silno truden je bil, vendar se je oddahnil šele tedaj ko je povedal starcu kakšna nevarnost mu preti in ga tudi sam posvaril, naj pazi ker so tolovaji strašni ljudje.

Škrga pa hodi sam po hiši in mrmra ter se pogovarja sam s seboj kakor je njegova stara navada. Večkrat se ustavi pred spečim Binčkom, ga prijazno pogleda in zadovoljno pokima:

»Da, da zavozil sem svoje življenje. Skopost mi je postala dražja kot vse drugo! Prepozno sem spoznal, da me nihče ne mara, ker sem ljudi stiskal za denar, ki so mi ga dolgovali.

Zdaj bo drugače! Kako je ta deček dober, čeprav me pozna in ve, da sem njegovega očeta pestil kar sem ga mogel. Prav ta-le bo moj naslednik in nobeden drugi ne! Sorodniki že tako samo čakajo na moj denar, a ne mara me ne nihče! Ta mi je rešil življenje in zapustim mu vse kar imam!«

Škrga prebudi Binčka šele pod večer, ga opozori, da je že dolgo spal in da ju čaka naprežen voz.

DALJE PRIHODNJIČ.

Danilo Gorinšek:

Dalmatinec krošnjari

Poceni, poceni
prodajam vam krošnjo,
poceni, poceni,
sezíte kar v mošnjo!
Doma naša skala
nam kruha ni dala,
zdaj hodim po sveti,
da morem živeti.
Poceni, poceni,
sezíte kar v mošnjo.
Doma dela žena,
a njíva peščena
ne bo jí rodíla,
ne dece hraníla...
Poceni, poceni
prodajam vam krošnjo.
Ko vso jo prodal bom,
domov jo ubral bom,
dal deci, dal ženi
bom kruh zaželjeni.
Poceni, poceni
prodajam vam krošnjo,
poceni, poceni
— sezíte kar v mošnjo!

»Le pojdi, sinko moj!«

Še nižje je skloníla glavo, da ne bi videl solz v njenih očeh. Kajti sín pojde iskat svojo srečo, tega mu mati ne sme in ne more braníti.

Ko solze se je lesketala rosa na travi pred bajto, jagnjed v bregu je drhtela in materino srce je krvaveło, ko je odhajal. Toda johtala ní. Bila je mirna udana. Ko ga je poslednjč objela, mu je želela:

»Poíšči si srečo, sinko moj, najlepšo, najčudovitejšo srečo, kí jo ima svet!«

Ina Siskanova:

Zgodba o sreči

V kmetaki bajti, v hribih nekje, je rodíla mati sína. Ko jí je usahnílo mleko v prsíh, ga je hraníla s koruznim kruhom in svojo ljubezníjo in sín je rasel hitro, ko vitka jagnjed v bregu in ko je dvajsetí vzcvetela črešnja pred bajto, je nenadoma vprašal mater:

»Mati, povejte, kaj je sreča?«

Mati se je nasmehníla in ga z žuljavo roko pogladíla po roki. Po laseh ga ni mogla več, ker jo je že zdavnaj prerasel. Rekla je:

»Kaj je sreča vprašuješ? Zame si sreča tí. Za drugačno srečo ne vem.«

Sín je zmajal z glavo. Nemir mu je gorel v očeh

»Sreča mora bití nekaj čudovito lepega, sladko opojnega, nekaj, česar ne more razodeti najslajša beseda. Tu pri nas v hribih je ní. Sreča mora bití tam daleč, kjer se obzorje stíka z zemljo, tam, kjer so mesta, velíka, hrumeča. Mati, jaz pojdem iskat srečo!«

Žena je zadrhtela in skloníla glavo in zašepetala je tího, da jo je komaj čúl:

Gledala je za njím, dokler ga ni sínja dalja skríla v svojih koprenah. Potem pa je odšla v bajto in se razíhtela.

Sín je pa romal po belih cestah, štírokíh, cesarskih, ob katerih so se belíli kílometrski kamní, po ozkih blatnih poteh in časih túdi po poljskih kolovozi.

Končno je dospel v mesto.

»Kaj je sreča?« je vprašal prvega človeka, kí ga je srečal.

»Sreča je, če imaš službo,« je odvrnil možak.

Fant je začel iskati službo. Ves mesec je iskal, končno jo je dobíł. Postal je vajenec v trgovíni. Razvažal je blago strankam na dom. Prejemal je zaušniče od pomočnikov, toda sreča ní bila to. Pisal je materi: Dobíł sem službo, a sreča še nísem našel.

Nekoč je vprašal tovariša v trgovíni, kaj je sreča, in oni je dejal, da je sreča, če postane vajenec pomočnik.

Potem je štel dneve, tedne in mesece, kdaj postane pomočnik. Čas se je iztekel, postal je pomočnik. Nič več ni vozil blagu po mestu in prejemal zaušnic. Ves dan je bil v trgovini in stregel kupcem. Plačo je dobival, da je plačeval stanovanje in hrano in še mu je ostalo, da je pošiljal materi in šel ob nedeljah v gledališče. Toda ali je bila to sreča? Ne, kvečjemu zadovoljstvo.

Spet je vprašal tovariša v trgovini, kaj je sreča in ta mu je odvrnil, da je sreča, če postane samostojen trgovec.

Začel je varčevati in malagati denar v hranilnico. Ko je prihranil dovolj, je odprl trgovino. Imel je svoje pomočnike in vajence, bil je samostojen, a srečen ne.

»Le kaj je sreča?« se je vpraševal obupno, a odgovoriti si ni vedel.

Nekoč je srečal na cesti dekletce, majceno in drobceno. Stisnil ji je v roke srebrnik in jo vprašal, kaj je sreča.

Otrok je molčal in ga gledal začudeno. Pomnil je vprašanje in dekletce mu je odvrnilo, smeje:

»Moja sreča je moja mamica!«

Obstaj je ko prikovan. Dekletce je odbežalo. On pa ni videl ničesar. Njegove misli so romale po domačih holmih in obvisle na bajti, kjer sameva njegova mati.

Mati — mamica — sreča!

Kako preprosto je vse to, vendar se on tega ni mogel domisliti.

Še isti dan se je odpravil na pot. Vse v mestu je prodal. In ko je spet hodil po belih cestah, širokih cesarskih, ob

katerih so se belili kilometrski kamni, pa po blatnih poteh in poljskih kolovozih mu je bilo pri srcu toplo in tako čudovito lahko, kot nekoč davno, takrat, ko je pod domačo črešnje sanjal svojo brezskrbno, lepo mladost.

Končno je priromal domov, na zeleni grič, kjer ga je pred bajto čakala mati. Sključena je bila že in stara, toda v očeh ji je gorela mladost. Z razprostrtimi rokami ji je pohitel v objem.

»Mati, mamica, končno sem našel srečo!«

»Kje jo imaš?« so vpraševale njene žareče oči in šepetale od sreče brezmočno ustne.

Sin pa jo je dvignil z močnimi rokami, kot da je majceno, neboljeno dekletce, potem pa jo je stisnil k sebi močno in ji zašepetal na uho:

»Mamica, ti sama si sreča, najlepša, najčudovitejša sreča, ki mi jo more dati svet!«

Slavo Štine:

Budnica

Ko sonce, kralj dneva
že davno bedi
in ogenj zlat seva
z njegovih oči —
lenuhasti Franček,
naš mali zaspanček
prav sladko še spi...

In žarki vsi zlati,
dvorjani krilati
ga sončni hitijo
buditi:
»Le vstani, hoj, Franček,
ti mali zaspanček —
da z zlatom boš čistim
umit!

Glej silnih peroti! —
že sonce na poti
je k tebi; prinaša dari,
a jih le marljivim deli...
Zdaj Franček se zgane
in hitro vstane —
da sonca darove
dobi...

Kako se je umazana Katrica naučila snage

Dobrosrčen star gospod je bil vzel k sebi nečakinjo, da bi mu opravljala hišna dela. A Katrica — tako je bilo deklici ime — je zanemarjala svoje dolžnosti. Kmalu je bila hišica od kleti do podstrešja vsa zanemarjena. Po kotih je ležal prah; tal ni nihče pomival, na stopnicah se je kopičila nesnaga. Stari gospod je pogosto prosil nečakinjo, naj vendar že pospravi hišo. Toda nečakinja je imela zmerom kakšen iz-

govor. Ker se je staremu možu sirota smilila, je potrpel. Ko pa že krožniki in skledje niso bile več čiste, je nekega dne poklical Katrico k sebi in resno dejal:

»Davi sem videl na stopnicah veliko podgano!«

»Kaj? Podgana je v hiši?« je zavpila Katrica. »Niti minute ne ostanem več tu!«

»Miruj!« je rekel stari gospod in si pogladil belo brado. »Podgana ni lev. Podgana ljubi samo kraje, ki so zelo nesnažni. Čim bolj nesnažna je hiša, tem bolj se počuti grda žival. In razen tega — kam pa pojdeš, če greš od tod? K teti Mani?«

»Bú!« je vzkliknila Katrica in se stresla. »Pri tej bi morala ves dan pomivati in pometati! To pa že ni zame!«

»Nu, vidiš!« je rekel striček. »Porizkusiva torej, ali ne bi mogla pregnati podgane!«

»Kaj pa, če me ugrizne?« je vprašala Katrica.

»Stal bom pri tebi s samokresom!« se je zasmejal stric. »A prvo je, Katrica, da popraviš nesnago, ki leži po hiši!«

In Katrica je šla in prinesla vroče vode, novo junjo in ščet. Z gorečo vneto je najprej popravila svojo sobico. Ko je minila ura, se je vsa svetila od snage. Nato je prišla na vrsto stričkova soba. Tu se je Katrica zelo bala, ker je v kotu prasketalo. A saj je stal striček z nabitim samokresom tik nje, pripravljen, da pri priči ustrelji podgano, ko bi se pokazala. Po sobi se je lotila ostalih prostorov in nazadnje še kleti. Tu se je Katrica posebno bala podgane. »Ali se upaš tudi tu ustreliti podgano?« je boječe vprašala strička.

»Nu,« je minil ta, »saj lahko stopim po lovca, da pride s puško!« Ko je pa Katrica videla nesnago, ki je kar v kupih ležala po kleti, je brz privolila, da ostane striček sam pri njej. Čez dve uri je bila klet pripravljena; s tal bi bila lahko jedla, tako čista so bila. In zgoraj pod streho je sijalo solnce v snažne, pripravljene kote. »Tako!« je nazadnje rekel striček in spet obesil samokres na steno. »Zdaj, mislim, se pri naju ne bo izlepa več pokazala podgana!«

»Le zakaj so te grde zveri na svetu?« je rekla Katrica — na tihem je bila pa vesela, ker je bilo vse tako lepo in snažno, tudi krožniki in lonci.

»Mislim, da tudi podgane časih koristijo človeku!« je odvrnil striček. Nato je skril obraz za knjigo in se namuznil. V resnici namreč sploh ni videl podgane! A zdaj je Katrica zmerom pazila na red in snago. S podganami ni hotela imeti več opravka.

Dva in dvajset ključev

(Dogodek iz šole.)

»Torej vsak naj nariše, kar je zjutraj videl na cesti, ko je šel v šolo...« je rekel gospod Zagoda. Medtem ko so se dečki z žarečimi lici sklanjali nad svojimi risbami, je gospod Zagoda počasi korakal med klopmi in opazoval učence.

Zdajci pa potrka nekdo na vrata. Šolski sluga stopi v razred in reče:

»Oprostite, gospod Zagoda, gospod ravnatelj vas nujno prosi, da bi takoj prišli v konferenčno sobo.«

Gospod Zagoda pogleda na uro in meni:

»Dobro. Takoj pridem. Čez tri minute bo že zvonilo. Vrhovnik, ti boš skrbel za to, da bodo risanke in svinčniki lepo zloženi v omari, kakor hitro pozvoni. Potem zakleni omarice in mi prinesi vseh dva in dvajset ključev v konferenčno sobo. Če me ne bo tam, jih položi na mojo mizo.«

Vrhovnik je bil zelo ponosen, da je smel odvzeti učitelju skrb, in je veselo zaklical: »Da, gospod učitelj!«

Komaj so se zaprla vrata za gospodom Zagodo, so začeli dečki kramljati, in šele ko je zvonec zazvonil, so se spomnili, da morajo najprej končati risbe. Hitro so se spravili na delo in kmalu so jeli drug za drugim oddajati risanke in svinčnike v omarice. Vrhovnik je slonel ob katedru in gledal skozi okno na dvorišče. Tam so se dečki igrali z žogo in veselo vriskali. »Oh, da bi že vsi končali, da bi se tudi jaz lahko igral na dvorišču!« je mislil sam pri sebi in priganjal zamudnike. Naposled ni več strpel.

»Močnik!« je rekel s hlastnim glasom, »na dvorišče pojdem in teh sedemnajst ključev vzamem s seboj. Prinesi mi še ostalih pet ključev, ko vsi končate.« In že je zdirjal po stopnicah na dvorišče.

Kmalu je zazvonilo. Odmor je bil končan. »Moj Bog Močnik mi ni prinesel ključev!« se je zgrozil Vrhovnik. Zdirjal je v razred, a Močnika ni bilo tam. Neki deček mu je rekel: »Močnik te je iskal!«

Vrhovnik je segel v žep, da bi oddal gospodu Zagodi vsaj sedemnajst ključev, toda — o groza! — bilo jih je še

osem. Bržkone jih je bil med igranjem in letanjem izgubil.

Gospod Milavec, učitelj računstva, je pravkar stopil v razred. Vrhovnik je z obupnim obrazom hitel mimo njega in zajecjal: »Na dvorišču sem nekaj pozabil...«

Preiskal je vsak košček na dvorišču, toda ključev ni bilo nikjer... Vrhovnik se je ves onemogel vrnil v razred. Na vse načine se je trdil, da bi dal Močniku kako znamenje, a ta je malomarno sedel na svojem prostoru in se ni zmenil zanj. Bila je mučna ura, in Vrhovniku se je zdelo, da je ni ne konca ne kraja. Naposled ga je pa še gospod Milavec poklical in vprašal: »Če podari oče tebi in tvojima dvema bratoma 20 jabolok, ti pa dobiš dve jabolki več kakor tvoja brata, koliko jih ima potem vsak izmed vas?«

Vrhovnik, ki je ves čas mislil samo na ključev, je vzdihnil:

»Dva in dvajset, in zdaj jih je samo še osem.« Seveda mu je dal učitelj dvojko.

Ko je bila ura vendar že končana, je planil Vrhovnik k Močniku. »Kje je ostalih pet ključev?« Močnik se je začudil:

»Dal sem ti jih v žep, ko si se na dvorišču igral. Ali se ne spominjaš? Slonel si ob drevesu in rekel sem ti: "Tu imaš ostalih pet ključev!"«

Zdaj je bila mera nesreče polna. S povešeno glavo in s solznimi očmi se je napotil v konferenčno sobo. In glej, na mizi gospoda Zagode je ležalo štirinajst ključev. Drugi učenci so jih bili pobrali na dvorišču, in ker je imel vsak ključ ploščico z razrednikovim imenom, so jih oddali gospodu Zagodi.

Kaj sta govorila gospod Zagoda in Vrhovnik, ni razred nikoli zvedel.

Ob zaključku prihodnje risarske ure je gospod Zagoda glasno velel:

»Vrhovnik, ti boš skrbel, da bodo risanke in svinčniki lepo zloženi v omaricah. In potem mi prinesi vseh dva in dvajset ključev v konferenčno sobo.«

Vrhovnik je zardel do ušes. »Da, gospod učitelj,« je rekel s ponižnim glasom.

Kaj menite, ali je imel gospod Zagoda prav, da je spet naložil skrb za ključev Vrhovniku? Mislite, da je Vrhovnik še enkrat izgubil ključev?

Jutrovčki pišejo

Naša družinca.

Naš kanarček se je poročil
in ves vesel zapel.
Je ženka godrnava, se kregala nad njim,
to pa ne gre kar tako, o ti potepin.
A mož se razjezi, so v gnezdo napodi,
je ženka v silnem strahu, jajček izpusti.
A zdaj složno vodita po sobi fanta dva,
ki komaj skačeta in veselo živkata.

Edica Dimnik, uč. III. r. os. šol.
v Ljubljani.

Nebo

Ko angel gospodov zvonil
vse nebo zažari,
Zvezdice se prilgajajo
nazadnje še luna pokuka na zemljo.
V mali voz se vsede
in se odpelje,
Zvezdice gledajo za njo
in se ji priklanjajo.
Luna jih gleda
se jim smehlja
in v pozdrave še jim mahja
A ko pridejo v solnčni grad,
solnce pokuka:
luna mora spat.
Tudi zvezdice vsahnejo,
lune ni
ker solnce na nebu se b'ešči

Breda Vrečer, uč. III. razr.
v Radovljici

Dragi stric Matič! Tvoj natečaj me je
zelo razveselil in trdno upam da bom
to pot tudi jaz dobil nagrado. Opisati ti
hočem, kako preživljam počitnice. Ma-
mica me je poslala za štirinajst dni k
teti na oddih. Tu je zelo lepo. Gotovo si
bil tudi Ti kedaj na našem lepem Pohor-
ju. Gozdovi so zeleni in ves dan uži-
vam solnce, svež zrak in prijetno kopa-
nje. Kadar nam je vreme nemilo, pa be-
rem »Mlado Jutro« in druge mladinske
knjige. Zelo rada berem zgodbo o Mihcu
Klapouhcu. Upam, da mi boš poslal lepo
knjigo za nagrado. Lepo Te pozdravlja

Marica Vajda, uč. IV. razr.
v Mariboru

Dragi stric Matič! Alkohol je največji
sovražnik človeštva. Kakor hitro postane
družinski oče pijanec grozi vsej dru-
žini beda. Pijanec nima srca za nikogar.
Zmerom misli le na svojo »žej« in hitro

zapravi ves denar, ki gazasluži. Žena in
otroci pa morajo trpeti pomanjkanje.
Kdor je vdan pijači počasi, vendar ne-
izbežno propade. Duševne moči mu pe-
šajo, kmalu ne more več razsodno misli-
ti, strast do alkohola ga tako prevzame,
da ni več vreden član človeške družbe.
Konec pijanca pa je zmerom strašen. Od
alkohola se začnejo razkrajati razni or-
dani in alkoholik mora trpeti hude bole-
čine, preden ga reši smrt nevrednega
življenja. Mi mladi Slovenci se moramo
trdno okleniti načela, da ne maramo al-
kohola. Iz naše generacije naj zraste
zdrav in močan rod.

Mirko Kovačević, dijak III. razr. gimn.
v Ljubljani

Nekaj o vojni. Stara molitev pravi:
»Bog nas reši kuge, lakote in vojne!«
Najstrašnejše od tega je gotovo vojna.
Koliko nedolžnih ljudi je moralo umreti
v vojni. Več milijonov mož je ob'ežalo
v zadnjem velikem svetovnem klanju.
Vojna je najhujše zlo. Vsi narodi bi mo-
rali stremeti za mirom kakor Francija
in Švica. Mir pomeni za državo in za
vse ljudi blagostanje. V mirni dobi po-
svečajo ljud' lahko vse svoje moči in
sposobnosti dobremu, med te mko tirja
vojna od njih le zlo. Koliko mater je
ihle'o ko je bila v Evropi vojna; koli-
ko mater je obupavalo, ko je bila zadnja
vojna v Abesiniji. Dosti žena je ostalo
brez mož dosti otrok je izgubilo očeta,
ki jim ga nihče ne more več vrniti in
nadomestiti. Ko se bodo vsi narodi tur-
bili kakor bratje in spoštovali drug dru-
gega tedaj šele se bo začelo za zemlja-
ne boljšo in lepše življenje.

Vladko Urb, dijak gimn.
v Mariboru

Manica :

Gospod Brklež

Kadar mislim na prijatelje, se vedno spomnim tudi gospoda Brkleža.

Stanuje na vzhodni strani mesta, na tistem vogalu, kjer se prične potem »slepa« tlica.

Tega gospoda vsako jutro zbudi kokoš, ki s kljunom potrka na njegova vrata.

V zahvalo ji gospod prav rad privede dobro zrno, ki je prava slaščica za kurji želodec.

Kadar ni zrnja pri hiši, tedaj pa gospod Brklež že najde kaj drugega, da resiti svojo zvesto budilko.

Ako vzamete iz vsakega stavka pravo besedo, dobite znan pregovor.

Rešitev križanke „Mak“

Vodoravno: 1. N.N.; 3. srt; 6. prestol; 7. le; 8. Eva; 9. ir; 10. ba; 11. peš; 12. koledar; 16. lopar.

Navpično: 1. n.r.; 2. ne; 3. steber; 4. rovaš; 5. tla; 6. perilo; 7. li; 11. par; 13. ol; 14. ep; 15. da.

Koliko je trgovec izgubil

(Rešitev: Izgubil je devetdeset dinarjev in lastno ceno za popravilo dežnika)

Rešitev Zlogovnica

Domovina mili kraj

Daniilo Gorinšek :

Racakljun

Giga gaga racakljun, kužek je zares grdun račk preganja jato kakor blisk čez trato.

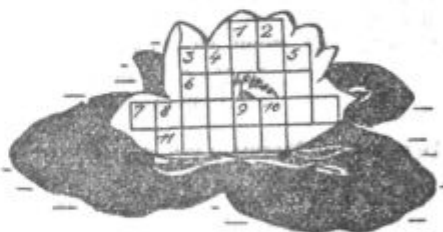
To drvenja je, strahu, kužek jim ne da miru: »Saj za vas skrbim le, račke past podim le!«

»Nič skrbeti treba ni!« kužku jata račk veli, »kaj ti mar za našo toliko je pašo?«

Poskočile so v vodò, kužek obstoji pred njo: res — od muh ni voda plava le prismoda.

Giga gaga racakljun, račka roga se: »Grdun, vodil si nam brigo, »daj dobil si — figo!«

Križanka „Beli lokvanj“

Vodoravno: 1. skrajni v morje segajoč del celine; 3. kosovska cvetica; 6. stremljenje k napredku; 7. jugoslovenski praznik; 11. borični meč.

Navpično: 1. žitarica; 2. označba kraja; 3. azijsko božanstvo; 4. obrambna naprava; 5. preperelo železo; 8. globina v tekoči vodi; 9. osebni zaimek; 10. akademski naslov.

